

11

Na podlagi 19. člena Statuta Mestne občine Nova Gorica (Uradni list RS, št. 13/12, 18/17 in 18/19) je Mestni svet Mestne občine Nova Gorica na seji dne _____ sprejel naslednji

SKLEP

1.

Sprejme se Poročilo o izvajanju Lokalnega programa za kulturo v Mestni občini Nova Gorica 2019-2023 za leto 2021.

2.

Ta sklep velja takoj.

Številka: 603-1/2017
Nova Gorica,

dr. Klemen Miklavič
ŽUPAN

Številka: 603-1/2017-109
Nova Gorica, 24. avgusta 2022

O B R A Z L O Ž I T E V

Lokalni program za kulturo v Mestni občini Nova Gorica 2019-2023 (v nadaljevanju: Kulturni program) je Mestna občina Nova Gorica (v nadaljevanju: MONG) sprejela na seji mestnega sveta v novembru 2019 (št. 603-1/2017).

Evalvacija doseganja strateških ciljev in izvajanja ukrepov, ki jih določa Kulturni program, se ob smiselni uporabi določb Zakona o uresničevanju javnega interesa za kulturo (Uradni list RS, št. 77/07 – uradno prečiščeno besedilo, 56/08, 4/10, 20/11, 111/13, 68/16, 61/17, 21/18 – ZNOrg in 3/22 – ZDeb) izvaja preko letnih poročil Mestnemu svetu Mestne občine Nova Gorica za preteklo proračunsko leto. Poročilo vsebuje oceno doseganja ciljev po posameznih področjih.

Predloženo poročilo o izvajanju Kulturnega programa za leto 2021 je pripravljeno na primerljiv način kot v preteklih letih. Je že drugo letno poročilo, ki ga je zaznamovala epidemija Covid-19 in z njo povezane posledice. Leto 2020 je bilo sicer tako za mestno občino kot tudi izvajalce na nek način še težje kot leto 2021, saj nas je virus in vse z njim povezano ujel nepripravljene, močno nas je presenetil, šokiral. Nihče si ni mogel niti predstavljati, kakšen vpliv bo imel na celoten svet in naša življenja. Korak za korakom smo se prilagajali, soočali smo se z novimi dejstvi in omejitvami, sprejemali ukrepe, izvajali in odpovedovali prireditve, izvajali vrhunske dogodke pred peščico gledalcev, večkrat skoraj obupali. Istočasno smo se zavedali, da je področje kulture eno najbolj občutljivih in najbolj prizadetih. Tudi zato smo želeli ohraniti neko normalnost, vsaj minimalno interakcijo, komunikacijo, zavedali smo se, da je potrebno vztrajati, ohraniti kontinuiteto, tako na strani izvajalcev kot tudi publike. Iskali smo rešitve in sklepali kompromise, spremenjenim okoliščinam prilagajali financiranje in v okviru možnosti kulturnim izvajalcem maksimalno stopili nasproti. Dogodki so se selili na zunanje lokacije, število obiskovalcev se je prilagajalo trenutnim ukrepom. Veliko dogajanja je bilo prenesenega na splet in v virtualni svet. Ukrepi in omejitve so nas spremljali skozi vse leto, vseeno pa smo se z izzivi spopadali nekoliko lažje kot leto poprej. Imeli smo že nekaj dragocenih izkušenj in na nove izzive smo bili boljše pripravljene.

Kulturni program je pripravljen na podlagi Zakona o uresničevanju javnega interesa za kulturo (ZUJIK) za obdobje štirih let, vsebuje pa tudi nekatere dolgoročne usmeritve. Kot temeljni programski in izvedbeni dokument, s katerim občina ugotovi pomen kulture pri razvoju občine ter javni interes zanjo, določi prioritete občinske kulturne politike in poskusi poiskati odgovore na ključne probleme na posameznih področjih kulture, je bil osnovan na bogati kulturni tradiciji goriškega prostora in že doseženem položaju kulture v občini. Program poskuša hkrati opredeliti načine in možnosti za dvig kulturne ustvarjalnosti, raznolikosti in dostopnosti kulturnih dobrin za čim širši krog uporabnikov s ciljem, da postane kultura na osnovi povezovanja ustvarjalnih, materialnih in ekonomskih potencialov regije še pomembnejši dejavnik razvoja MONG.

Izvajanje programa si prizadeva slediti temeljnim načelom kulturne politike MONG in sicer: načelu dostopnosti javnih kulturnih dobrin in storitev vsem prebivalcem in obiskovalcem MONG, ne glede na socialni status, oviranost ali življenjsko obdobje, načelu spodbujanja kakovostne kulturne produkcije na različnih področjih ustvarjanja, ki bistveno sooblikuje kulturno podobo Nove Gorice kot središča Goriške, načelu večanja raznolikosti kulturne

produkcije, na podlagi katere nastajajo in sobivajo tradicionalne in nove umetniške prakse ter estetike različnih generacij ustvarjalcev ter načelu kulture kot ključne dimenzije kakovosti bivanja in socialne kohezivnosti ter pomembnega dejavnika razvoja slehernega posameznika.

V Kulturnem programu so številni cilji zastavljeni multidisciplinarno, se med seboj prepletajo in med njimi ni mogoče vzpostaviti ostre ločnice. Zato je tudi za njihovo uspešno realizacijo nujno sodelovanje različnih zunanjih izvajalcev, kot tudi zaposlenih znotraj občinske uprave, ki pokrivajo različna delovna področja: kulturo, izobraževanje, turizem, urejanje prostora, mednarodno sodelovanje, projektno delo itd.

Kot eno izmed temeljnih, generalnih in trajnih nalog in ciljev izvajanja kulturne politike izpostavljamo zagotavljanje javne dostopnosti kulturnih dobrin za čim širši krog uporabnikov. K doseganju tega širšega cilja stremi tudi Kulturni program, ki skuša preko posameznih ciljev in ukrepov na različnih kulturnih področjih doseči čim višjo kakovost ter čim večjo dostopnost in pestrost kulturnih dobrin. V obsegu svojih zakonskih pristojnosti je MONG tudi v letu 2021 uresničevala ta cilj predvsem z zagotavljanjem financiranja delovanja javnih kulturnih zavodov in drugih ustanov, skrbjo za varovanje kulturne dediščine ter preko javnih razpisov s podporo ljubiteljskim kulturnim dejavnostim ter nevladnemu sektorju na področju kulture. Odgovornost vseh kulturnih izvajalcev, ki so sofinancirani iz občinskega proračuna pa je, da prevzete naloge izvajajo strokovno, kvalitetno ter v okviru svojih zakonskih pristojnosti.

Cilji in ukrepi Kulturnega programa so zastavljeni dolgoročno, z namenom doseganja trajnih pozitivnih učinkov. S pridobitvijo naziva Evropske prestolnice kulture za leto 2025 so se odprle nove priložnosti za razvoj, obogatitev in prepoznavnost Nove Gorice in tudi širšega območja, zato je naša naloga, da združimo moči in to čim bolje izkoristimo. EPK 2025 je velika odgovornost, hkrati pa tudi enkratna priložnost, da preko kulture povežemo potenciale obeh obmejnih mest, Novo Gorico in Gorico, v kulturno, turistično, gospodarsko, izobraževalno in infrastrukturno celoto, kar bo pospešilo razvoj širšega območja ter pritegnilo večje število obiskovalcev, prebivalcem pa omogočilo kvalitetnejše bivanje. S ciljem izvajanja projekta je bil v letu 2021 je bil ustanovljen tudi nov javni zavod GO! 2025 – Evropska prestolnica kulture, Nova Gorica.

Skladno z zakonskimi obveznostmi MONG zagotavlja javne kulturne dobrine z vzpostavljanjem pogojev za delovanje javnih zavodov, nevladnih organizacij in samostojnih ustvarjalcev, ki delujejo na področju kulture. Kulturni izvajalci (javni zavodi, ustanove, nevladni sektor, posamezniki, izvajalci s področja ljubiteljstva) so si tudi v letu 2021 prizadevali, da kljub številnim omejitvam izpolnijo svoje pogodbene obveznosti, izvedejo načrtovane programe v čim večjem obsegu, po potrebi tudi s prilagoditvami in spremembami (termini, lokacije, itd.). Kljub epidemiji se je tako večina programskih in projektnih nalog javnih zavodov in drugih organizacij na področju kulture ter nevladnega sektorja, ki jih je MONG sofinancirala izvedla dokaj uspešno.

Z večjimi problemi in nedoseganjem ciljev smo se predvsem zaradi pomanjkanja finančnih sredstev soočali pri nekaterih zahtevnejših projektih in investicijah. Financiranje številnih projektov še vedno sloni pretežno na sredstvih občinskega proračuna, čeprav si MONG, javni zavodi in druge organizacije prizadevajo pridobivati sredstva tudi iz drugih, izvenproračunskih virov. Investicije oz. vlaganja v kulturno infrastrukturo so bila glede na zdravstveno in gospodarsko situacijo tudi v letu 2021 omejena, kljub temu pa smo v okviru javnih zavodov izvedli določena vlaganja v opremo in investicijsko vzdrževanje, tudi s sredstvi, pridobljenimi iz državnega proračuna (v Goriški knjižnici je bil zamenjan dotrajan klimatski sistem, v Kulturnem domu so se izvedla določena vlaganja v ureditev prostorov in nabavo potrebne opreme). Nadaljevale so se aktivnosti pri vzpostavljanju Knjigotrškega središča, vlaganja v obnovo kulturne dediščine, aktivnosti za revitalizacijo

gradu Rihemberk in Laščakove vile s parkom, s sredstvi javnega razpisa se je sofinancirala obnova kulturnih spomenikov (Sveta Gora, cerkev sv. Petra v Vitovljah, cerkev na Kostanjevici, cerkev sv. Mihaela v Šempasu).

Na tem mestu želimo omeniti tudi aktivnosti MONG v zvezi z izgradnjo zunanjega avditorija SNG Nova Gorica, katerega glavni investitor je Ministrstvo za kulturo preko SNG Nova Gorica. MONG je aktivno sodelovala pri pripravi prostorskih aktov, koordinaciji projektantov, usklajevanju z nosilci urejanja prostora, pridobivanju mnenj, na državo je MONG prenesla potrebna zemljišča za izvedbo investicije, izdelana je bila lokacijska preveritev, itd..

Javni zavodi del sredstev za delovanje in izvajanje programov pridobivajo tudi iz drugih virov za financiranje javne službe (npr. članarine, prodaja vstopnic ipd.) ter prihodkov iz tržne dejavnosti (gostinske storitve, začasno oddajanje prostorov v najem ipd.), manj pa od sponzorjev, iz državnega proračuna oz. sredstev drugih evropskih virov. V letih 2020 in 2021 so zaradi epidemije Covid-19 prihodki iz drugih virov za financiranje javne službe in prihodki iz tržne dejavnosti, ki sicer veliko prispevajo k bogatenju programov in v določenih primerih tudi h kritju materialnih stroškov javnih zavodov, bistveno upadli. Poleg tega pa tudi država že skozi daljše obdobje na številnih področjih zmanjšuje sredstva oz. v določenih primerih zastruje pogoje za pridobivanje le-teh. V danih pogojih si MONG kljub navedenim problemom ves čas prizadeva, da v okviru razpoložljivih finančnih možnosti in zakonskih pristojnosti ohranja vsaj doseženi kulturni standard.

V letu 2021 so bili izvedeni trije javni razpisi s področja kulture: javni razpis za sofinanciranje kulturnih projektov, javni razpis za sofinanciranje kulturnih projektov s področja nepremične kulturne dediščine, ki ju izvede neposredno MONG ter javni razpis za sofinanciranje kulturnih projektov s področja ljubiteljstva, ki se izvede preko Javnega sklada RS za kulturne dejavnosti. Zaradi že omenjenih težav, vezanih na epidemijo, smo se s ciljem izvedbe prijavljenih projektov po potrebi usklajevali z vsakim izvajalcem posebej, iskali rešitve in kompromise, usklajevali pogodbe o financiranju. Vse z namenom, da bodo projekti čim bolj optimalno izvedeni in bo dosežen čim širši krog uporabnikov.

V Novi Gorici kultura zavzema posebno mesto in ima posebno veljavo, kljub temu menimo, da vedno ostaja prostor za izboljšave. S pridobitvijo naziva Evropska prestolnica kulture so izzivi na tem področju še toliko večji. Eden večjih izzivov, pri katerem mora MONG prevzeti proaktivno vlogo je tudi izboljšanje pogojev za delovanje nevladnega sektorja. Med pomembnejšimi vprašanji je pomembno tudi področje financiranja nevladnega sektorja, še posebej poklicnih nevladnih organizacij. S ciljem izboljšanja pogojev za delo in ustvarjanje izvajalcev, ki pomembno prispevajo h kulturni ponudbi in razvoju družbe nasploh, želimo v prihodnje poleg sofinanciranja kulturnih projektov uvesti tudi večletno sofinanciranje kakovostnih kulturnih programov po vzoru drugih mestnih občin, npr. MO Ljubljana, MO Maribor, MO Kranj, MO Novo mesto. Zasnove za navedene spremembe so že vključene v veljavni Kulturni program 2019-2023, konkreten predlog sprememb in dopolnitev Kulturnega programa pa bomo predlagali v ločeni točki dnevnega reda, ki je pripravljena za obravnavo na seji Mestnega sveta Mestne občine Nova Gorica.

Mestnemu svetu Mestne občine Nova Gorica predlagamo, da Poročilo o izvajanju Lokalnega programa za kulturo v Mestni občini Nova Gorica 2019-2023, za leto 2021, obravnava in sprejme.

dr. Klemen Miklavič
ŽUPAN

Pripravili:

mag. Marinka Saksida
vodja Oddelka za družbene dejavnosti

Majda Petejan
višja svetovalka za družbene dejavnosti

Priloge:

- Poročilo o izvajanju Lokalnega programa za kulturo v Mestni občini Nova Gorica 2019-2023, za leto 2021
- Statistični podatki